

การจัดการความรู้

(Knowledge Management : KM)

เรื่อง การอพยพประชาชนพื้นที่ชายแดน
แนวชายแดนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด
(กรณี 8 ธันวาคม 2569)

โดย

ศูนย์จัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน
กองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด

คำนำ

พื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชาในจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจ และวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ การจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนจึงเป็นภารกิจที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ การลักลอบขนสินค้า การกระทำผิดกฎหมาย รวมถึงการใช้พื้นที่ชายแดนอย่างไม่เป็นระเบียบ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชน และการดำเนินการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งหน่วยงานด้านความมั่นคง หน่วยงานปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคประชาชน เพื่อให้การบริหารจัดการพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัย และไม่ส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ชายแดน โดยเฉพาะในบริบทที่สถานการณ์ความขัดแย้งและข้อพิพาทตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชายังคงเป็นปัจจัยที่เพิ่มความซับซ้อนในการบริหารจัดการพื้นที่

จากสถานการณ์ความตึงเครียดและการปะทะตามแนวชายแดนในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หน่วยงานด้านความมั่นคงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องดำเนินการเชิงรุกในหลายมิติ อาทิ การอพยพประชาชน การจัดตั้งและดูแลศูนย์พักพิงชั่วคราว การเฝ้าระวังและรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน ตลอดจนการช่วยเหลือและฟื้นฟูประชาชน ภายหลังสถานการณ์คลี่คลาย การปฏิบัติภารกิจดังกล่าวอาศัยทั้งองค์ความรู้ที่เป็นทางการและความรู้จากประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่จริง หากไม่มีการรวบรวม จัดระบบ และถ่ายทอดองค์ความรู้เหล่านี้อย่างเป็นระบบ อาจทำให้ข้อมูลและบทเรียนสำคัญสูญหาย และไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการรับมือกับสถานการณ์ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ จึงได้จัดทำโครงการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) เรื่อง **การอพยพประชาชนพื้นที่ขัดแย้งแนวชายแดนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด (กรณี 8 ธันวาคม 2569)** ครอบคลุมกระบวนการอพยพประชาชน การดูแลศูนย์พักพิง การเฝ้าระวังป้องกันหมู่บ้าน และการช่วยเหลือประชาชนภายหลังเหตุการณ์สงบ เพื่อรวบรวมบทเรียน แนวทางปฏิบัติที่ดี ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะจากการปฏิบัติงานจริง นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และพัฒนาเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง และยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในอนาคต

การจัดทำ KM ฉบับนี้มีความเชื่อมโยงโดยตรงกับภารกิจหลักด้านการรักษาความมั่นคง การคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชน และการบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินตามนโยบายของภาครัฐ อันจะช่วยเสริมสร้างความพร้อมของหน่วยงาน เพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนในพื้นที่ และเป็นฐานความรู้สำคัญสำหรับการรับมือกับสถานการณ์ลักษณะเดียวกันอย่างเป็นระบบและยั่งยืนต่อไป

คณะจัดทำ

ส่วนแผนงาน/ประเมินผล ฯ
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

หลักการและเหตุผล

๑. ปัญหา/สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

พื้นที่ชายแดนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราดเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญด้านความมั่นคงของประเทศ และมีความเสี่ยงต่อการเกิดสถานการณ์ความไม่สงบหรือเหตุฉุกเฉิน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ จำเป็นต้องมีการดำเนินการอพยพประชาชน การจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว การเฝ้าระวังและรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน รวมถึงการช่วยเหลือและฟื้นฟูประชาชนภายหลังสถานการณ์คลี่คลาย อย่างไรก็ตาม จากการปฏิบัติงานที่ผ่านมา พบว่ายังขาดการรวบรวมองค์ความรู้และแนวทางการปฏิบัติที่เป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่งผลให้การดำเนินงานในบางช่วงขาดความต่อเนื่องและประสิทธิภาพ

๒. ความจำเป็นในการรวบรวมองค์ความรู้

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสถานการณ์ จึงมีความจำเป็นต้องรวบรวมองค์ความรู้จากประสบการณ์การปฏิบัติงานจริงของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มาจัดระบบ วิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นแนวทางหรือแบบแผนการปฏิบัติงาน ครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมความพร้อม การอพยพประชาชน การดูแลศูนย์พักพิง การรักษาความปลอดภัยในพื้นที่หมู่บ้าน ตลอดจนการช่วยเหลือและฟื้นฟูประชาชนหลังการอพยพ เพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบ ถ่ายทอด และพัฒนาต่อยอดได้อย่างต่อเนื่อง

๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำ KM

๓.๑ ได้องค์ความรู้และแนวทางปฏิบัติที่เป็นระบบ สามารถใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉิน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒ เพิ่มความพร้อม ความรวดเร็ว และความถูกต้องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

๓.๓ ลดความซ้ำซ้อนและข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน

๓.๔ เสริมสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในพื้นที่ชายแดน

๓.๕ สนับสนุนการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์

การจัดทำการจัดการความรู้ เรื่องการจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและพัฒนาองค์ความรู้จากการปฏิบัติงานจริงให้เป็นแนวทางการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน สามารถรองรับสถานการณ์ความไม่สงบจากการปะทะระหว่างไทย-กัมพูชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างความพร้อมในการดูแลความปลอดภัยและการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ชายแดน

๑. เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และจัดระบบองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานจริงของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการอพยพประชาชน การจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว การเฝ้าระวังและป้องกันหมู่บ้าน รวมถึงการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูประชาชนภายหลังสถานการณ์ความไม่สงบหรือเหตุการณ์สงบ

๒. เพื่อพัฒนา ปรับปรุง และจัดทำระบบ แนวทาง หรือขั้นตอนการ ให้มีความชัดเจน เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ชายแดน จากกรณีการปะทะระหว่างไทย-กัมพูชา ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ฉุกเฉิน

๓. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของเจ้าหน้าที่ หน่วยงานด้านความมั่นคง และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานด้านการอพยพประชาชน การดูแลศูนย์พักพิง การรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน และการช่วยเหลือประชาชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๔. เพื่อถ่ายทอด เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ (KM) ให้แก่เจ้าหน้าที่และหน่วยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริง ลดความซ้ำซ้อน ลดข้อผิดพลาด และเพิ่มความรวดเร็วในการตัดสินใจและการปฏิบัติ

๕. เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่น ความปลอดภัย และความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนในพื้นที่ชายแดน ตลอดจนสนับสนุนการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน

ขอบเขตขององค์ความรู้

การจัดการความรู้ (KM) ครอบคลุมองค์ความรู้จากการปฏิบัติงานจริงของหน่วยงาน แนวทางปฏิบัติ และบทเรียนที่ได้จากการดำเนินงานของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการสถานการณ์ความไม่สงบจากการปะทะระหว่างไทย – กัมพูชา โดยมุ่งเน้นการคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การรักษาความสงบเรียบร้อยของพื้นที่ และการช่วยเหลือประชาชนอย่างเป็นระบบ ทั้งในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังการอพยพประชาชน ซึ่งมีขอบเขตองค์ความรู้ ดังนี้

๑. การจัดระบบอพยพประชาชน

ครอบคลุมการวางแผนและเตรียมความพร้อมด้านการอพยพ การแจ้งเตือนและประชาสัมพันธ์ การกำหนดเส้นทางและพื้นที่ปลอดภัย การเคลื่อนย้ายประชาชนและกลุ่มเปราะบาง ตลอดจนการบูรณาการการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การอพยพเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ปลอดภัย และทันต่อสถานการณ์

๒. การบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว

ครอบคลุมการจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์พักพิง การจัดระเบียบพื้นที่ภายในศูนย์ การดูแลรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย สุขอนามัย อาหาร น้ำดื่ม และการอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนผู้อพยพ รวมถึงการจัดระบบข้อมูลและการประสานการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. การรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านและชุมชน

ครอบคลุมการเฝ้าระวัง ป้องกัน และรักษาความปลอดภัยในพื้นที่หมู่บ้าน การจัดทำถังพล การตั้งจุดตรวจ จุดสกัด และการลาดตระเวน การประสานงานกับผู้นำชุมชน ชูตรวจรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และภาคประชาชน เพื่อป้องกันเหตุแทรกซ้อนและรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่รับผิดชอบ

๔. การช่วยเหลือประชาชนหลังการอพยพ

ครอบคลุมการประเมินความเสียหาย การให้ความช่วยเหลือด้านปัจจัยพื้นฐาน การเยียวยาและฟื้นฟูสภาพจิตใจ การติดตามดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนภายหลังสถานการณ์สงบ ตลอดจนการสนับสนุนให้ประชาชนสามารถกลับคืนสู่พื้นที่และดำรงชีวิตได้ตามปกติ

กลุ่มเป้าหมาย

การจัดการความรู้ (KM) มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความพร้อมในการปฏิบัติงานของบุคลากรและเครือข่ายในพื้นที่ ในการรองรับสถานการณ์ความไม่สงบจากการปะทะระหว่างไทย – กัมพูชา ครอบคลุมภารกิจด้านการอพยพประชาชน การดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิง การเฝ้าระวังและป้องกันหมู่บ้าน และการช่วยเหลือประชาชนภายหลังสถานการณ์สงบ โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานด้านความมั่นคง หน่วยปกครอง และหน่วยสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผน อำนวยการ ควบคุม และปฏิบัติการในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีเอกภาพ เป็นระบบ และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานภาคีเครือข่ายด้านการแพทย์ การสาธารณสุข การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และหน่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์ ซึ่งมีบทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการฟื้นฟูประชาชนในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

๓. ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร และชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน อาสาสมัครภาคประชาชน และชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในระดับพื้นที่ มีบทบาทในการเฝ้าระวัง แจ้งเตือนสถานการณ์ การรักษาความปลอดภัยในชุมชน การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ และการให้ความช่วยเหลือประชาชนในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังการอพยพ

องค์ความรู้หลัก (Knowledge Assets)

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๘ ได้รับแจ้งข่าวจากกองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด รวมทั้งข่าวจากพื้นที่และสื่อสังคมออนไลน์ และได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า พื้นที่ตามแนวชายแดนไทย – กัมพูชา อาจมีสถานการณ์ปัญหาความไม่สงบเกิดขึ้นตามแนวชายแดน

การปฏิบัติของศูนย์จัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน

๑. ประชุมวางแผนเตรียมการอพยพประชาชนและกำหนดแนวทางการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน มีหัวข้อ ดังนี้

- ๑.๑ ประสานแผนการอพยพประชาชน
- ๑.๒ ตรวจสอบหลุมหลบภัย / สถานที่ปลอดภัยในหมู่บ้าน
- ๑.๓ ตรวจสอบความพร้อมของศูนย์พักพิง
- ๑.๔ ทดสอบระบบสื่อสารทุกชนิด
- ๑.๕ ประชาสัมพันธ์กับผู้นำหมู่บ้าน / ชุมชน
- ๑.๖ ติดตามสถานการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ หากมีเหตุการณ์สำคัญรายงานให้หน่วยเหนือทราบ

๒. ตรวจสอบความพร้อมของศูนย์พักพิงและอุปกรณ์ช่วยเหลือเบื้องต้น

ได้ดำเนินการตรวจสอบความพร้อมของศูนย์พักพิงในพื้นที่รับผิดชอบอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมด้านสถานที่พักพิง ความมั่นคงปลอดภัย ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ตลอดจนความพร้อมของอุปกรณ์ช่วยเหลือเบื้องต้น อาทิ เครื่องอุปโภคบริโภค เวชภัณฑ์ อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และสิ่งของจำเป็นต่อการดำรงชีพ เพื่อให้สามารถรองรับการอพยพและให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างเพียงพอ เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสามารถปฏิบัติการได้ทันทีเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

๓. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเฝ้าระวังและรายงานสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง

ได้ดำเนินการประสานงานและบูรณาการการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อย่างใกล้ชิด เพื่อเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินสถานการณ์อย่างต่อเนื่องในทุกมิติ พร้อมทั้งจัดให้มีระบบการรายงานสถานการณ์เป็นลำดับขั้นให้ผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ การสั่งการ และการวางแผนรับมือสถานการณ์ได้อย่างถูกต้อง ทันท่วงทีเหตุการณ์ และมีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถดำเนินการแก้ไขและให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างเหมาะสมเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

๔. รักษาความปลอดภัยในพื้นที่และสร้างความมั่นใจแก่ประชาชน

วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๘ ผอ.ศปชต.กปช.จต. ได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมและติดตามการดำเนินงาน ณ ศูนย์พักพิงวังปลา เพื่อให้กำลังใจเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนผู้อพยพ พร้อมตรวจสอบความพร้อมด้านสถานที่ ระบบการดูแล และการให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น ขณะเดียวกัน หัวหน้าแผนงานและประเมินผล พร้อมคณะ ได้เข้าพบหารือกับนายอำเภอในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด เพื่อประสานการปฏิบัติ และบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการสถานการณ์ การอพยพประชาชน และการดูแลศูนย์พักพิงให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้อพยพในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด ในการเคลื่อนย้ายเข้าศูนย์พักพิงอย่างปลอดภัย พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ดูแลและประสานงาน ภายในศูนย์พักพิงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดูแลประชาชนเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ในด้านความมั่นคงและความปลอดภัย ได้จัดกำลังเจ้าหน้าที่ร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านและพื้นที่โดยรอบศูนย์พักพิง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชน และรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๘ หน.ส่วนแผนงาน/ประเมินผล ศปชต.กปช.จต. พร้อมคณะ ได้ลงพื้นที่เยี่ยมเยียนและติดตามการดำเนินงาน ณ ศูนย์พักพิงห้วงพัฒนา พร้อมทั้งมอบสิ่งของอุปโภคบริโภคและของใช้จำเป็น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่ประชาชนผู้อพยพ รวมถึงให้กำลังใจเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำศูนย์พักพิง

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้อพยพในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด ในการเคลื่อนย้ายเข้าศูนย์พักพิงอย่างปลอดภัย พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ดูแลและประสานงาน ภายในศูนย์พักพิงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดูแลประชาชนเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ในด้านความมั่นคงและความปลอดภัย ได้จัดกำลังเจ้าหน้าที่ร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านและพื้นที่โดยรอบศูนย์พักพิง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชน และรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๘ รอง ผอ.ศปชต.กบข.จต. พร้อมคณะ ได้เดินทางลงพื้นที่ที่ตรวจเยี่ยมและติดตามการดำเนินงาน ณ ศูนย์พักพิงชั่วคราว วัดท่าสะท้อน ต.เขาสมิง อ.เขาสมิง จว.ตราด เพื่อตรวจสอบความพร้อมด้านสถานที่ การบริหารจัดการศูนย์พักพิง และการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้อพยพในเบื้องต้น พร้อมทั้งให้กำลังใจแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำศูนย์พักพิง

หน.ส่วนแผนงาน/ประเมินผล ฯ พร้อมคณะ ได้เข้าพบและหารือนายอำเภอเมืองตราด และนายอำเภอคลองใหญ่ เพื่อประสานการปฏิบัติและบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่ ในการติดตามสถานการณ์การอพยพประชาชน การดูแลศูนย์พักพิง และการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางการปฏิบัติของทางราชการ

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้อพยพในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด ในการเคลื่อนย้ายเข้าศูนย์พักพิงอย่างปลอดภัย พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ดูแลและประสานงานภายในศูนย์พักพิงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดูแลประชาชนเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ในด้านความมั่นคงและความปลอดภัย ได้จัดกำลังเจ้าหน้าที่ร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านและพื้นที่โดยรอบศูนย์พักพิง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชน และรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ น.อ.วรวิทย์ ศิลป์ประกอบ รอง ศปชต.กปช.จต.ให้การต้อนรับ พล.ร.ท.อภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ ผบ.กปช.จต. เข้าตรวจเยี่ยม มอบความช่วยเหลือ มอบสิ่งของและโรงครัวพระราชทาน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับประชาชนผู้อพยพมาพักพิงที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ ความไม่สงบ ความตึงเครียด ตามแนวพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา ณ ศูนย์พักพิงชั่วคราว วัดห้วงพัฒนา อ.เขาสมิง จว.ตราด

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้อพยพในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด ในการเคลื่อนย้ายเข้าสู่ศูนย์พักพิงอย่างปลอดภัย พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ดูแลและประสานงาน ภายในศูนย์พักพิงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดูแลประชาชนเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ในด้านความมั่นคงและความปลอดภัย ได้จัดกำลังเจ้าหน้าที่ร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านและพื้นที่โดยรอบศูนย์พักพิง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชน และรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๘ ผอ.ศปชต.กปช.จต. และคณะฯ ได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมและติดตามการดำเนินงานของศูนย์พักพิงในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี เพื่อตรวจสอบความพร้อมด้านสถานที่ การบริหารจัดการ และการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้อพยพ พร้อมทั้งมอบสิ่งของอุปโภคบริโภคและของใช้จำเป็น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและสร้างขวัญกำลังใจแก่ประชาชน รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำศูนย์พักพิง ทั้งนี้ เพื่อให้การดูแลและให้ความช่วยเหลือเป็นไปอย่างทั่วถึง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้อพยพในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด ในการเคลื่อนย้ายเข้าศูนย์พักพิงอย่างปลอดภัย พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ดูแลและประสานงานภายในศูนย์พักพิงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดูแลประชาชนเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ในด้านความมั่นคงและความปลอดภัย ได้จัดกำลังเจ้าหน้าที่ร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านและพื้นที่โดยรอบศูนย์พักพิง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชน และรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๘ ประชุมติดตามสถานการณ์และประเมินผล โดยมี ผอ.ศปชด.กปช.จต.
เป็นประธาน ณ บก.ศปชด.กปช.จต.

ผอ.ศปชด.กปช.จต. และคณะฯ ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานของศูนย์พักพิงในพื้นที่
จังหวัดตราด เพื่อตรวจสอบความพร้อมด้านสถานที่ การบริหารจัดการ และการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้
อพยพ พร้อมทั้งมอบสิ่งของอุปโภคบริโภคและของใช้จำเป็น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและสร้างขวัญกำลังใจแก่
ประชาชน รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำศูนย์พักพิง ทั้งนี้ เพื่อให้การดูแลและให้ความช่วยเหลือเป็นไปอย่าง
ทั่วถึง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

พล.ร.ต.เต็มชัย มงคล ผอ.ศปชด.กปช.จต. ร่วมกับ กอ.รมน.ภาค ๑ สย.๓ พร้อมคณะ เดินทางเข้า พุดคุยและพบปะกับรองผู้ว่าจังหวัดตราด นาย พีระ เอี่ยมสุนทร และ นาย เจริญ รัตนบรรสกูล หัวหน้าสำนักงาน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตราด ในเรื่อง การอพยพประชาชน การจัดระเบียบแรงงานกัมพูชา และการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่

พล.ร.ต.เต็มชัย มงคล ผอ.ศปชด.กปช.จต. ร่วมกับ กอ.รมน.ภาค ๑ สย.๓ พร้อมคณะ เดินทางเข้า พุดคุยและพบปะกับตำรวจภูธรเมืองตราด เพื่อหารือเกี่ยวกับสถานการณ์ความปลอดภัยในพื้นที่ และแนวทางการ รักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ ณ สภ.เมืองตราด อ.เมืองตราด จว.ตราด

พล.ร.ต.เต็มชัย มงคล ผอ.ศปชด.กปช.จต. ร่วมกับ กอ.รมน.ภาค ๑ สย.๓ พร้อมคณะ เดินทางเข้า พุดคุย และพบปะกับผู้กำกับ สภ.ท่าเลื่อน อ.เมือง จว.ตราด ในเรื่องการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่

พล.ร.ต.เต็มชัย มงคล ผอ.ศปชด.กปช.จต. ร่วมกับ กอ.รมน.ภาค ๑ สย.๓ และ ผบ.ฉก.นย.๑๘๒ พร้อมคณะ ได้ดำเนินการตรวจความพร้อมของแผนการอพยพทางทะเล โดยมี ผู้แทนกรมเจ้าท่า ผู้แทนกรมประมง นายกอบต.คลองใหญ่ให้การต้อนรับ ณ ท่าเรือเนกประสงค์คลองใหญ่ อ.คลองใหญ่ จว.ตราด โดยตรวจสอบความพร้อมของสถานที่และศักยภาพในการรองรับการอพยพประชาชนในกรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน พร้อมทั้งเข้าพูดคุยและหารือกับ ผกก.สภ.คลองใหญ่ ในประเด็นเรื่องการรักษาความปลอดภัยและการดูแลความสงบเรียบร้อยในพื้นที่เพื่อบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกันให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้อพยพในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ในการเคลื่อนย้ายเข้าสู่ศูนย์พักพิงอย่างปลอดภัย พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ดูแลและประสานงานภายในศูนย์พักพิงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดูแลประชาชนเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ในด้านความมั่นคงและความปลอดภัย ได้จัดกำลังเจ้าหน้าที่ร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านและพื้นที่โดยรอบศูนย์พักพิง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชน และรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

วันที่ ๑๕ - ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๘ ได้ดำเนินการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้อพยพในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ในการเคลื่อนย้ายเข้าศูนย์พักพิงอย่างปลอดภัย พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ดูแลและประสานงานภายในศูนย์พักพิงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดูแลประชาชนเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ในด้านความมั่นคงและความปลอดภัย ได้จัดกำลังเจ้าหน้าที่ร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านและพื้นที่โดยรอบศูนย์พักพิง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชน และจัดกำลังบูรณาการออกลาดตระเวนตรวจความเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยภายในชุมชน โรงเรียน และวัด เพื่อป้องกันและเฝ้าระวังเหตุอันอาจส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่

วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๘ ผอ.ศปชต.กปช.จต. ได้เป็นผู้แทนมอบสิ่งของจำเป็นที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทัพเรือ ให้แก่จังหวัดตราด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดตราดเป็นผู้รับมอบ เพื่อใช้ในการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ ภายหลังจากนั้น ได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมศูนย์พักพิง โรงเรียนอนุบาลตราด พร้อมทั้งพบปะและชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนผู้อพยพเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พักพิง มาตรการดูแลความปลอดภัย และการให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ลดความกังวล และเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนในการดูแลของภาครัฐ

ร่วมบูรณาการออกลาดตระเวนตรวจความเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยภายในชุมชน โรงเรียน และวัด เพื่อป้องกันและเฝ้าระวังเหตุอันอาจส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่

วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘ ได้ร่วมประชุมหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกับหน่วยความมั่นคงในพื้นที่ ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ในพื้นที่อำเภอสอยดาวและอำเภอโป่งน้ำร้อน เพื่อรับทราบสถานการณ์ด้านความมั่นคงในระดับพื้นที่ ประสานการปฏิบัติ และบูรณาการความร่วมมือในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนการเฝ้าระวังและป้องกันเหตุในพื้นที่อย่างต่อเนื่องให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ดำเนินการพบปะเยี่ยมเยียนและมอบสิ่งของบำรุงขวัญให้แก่ประชาชนกลุ่มเปราะบางในพื้นที่ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ รวมถึงแสดงถึงความห่วงใยของภาครัฐต่อประชาชนที่ได้รับผลกระทบ ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น

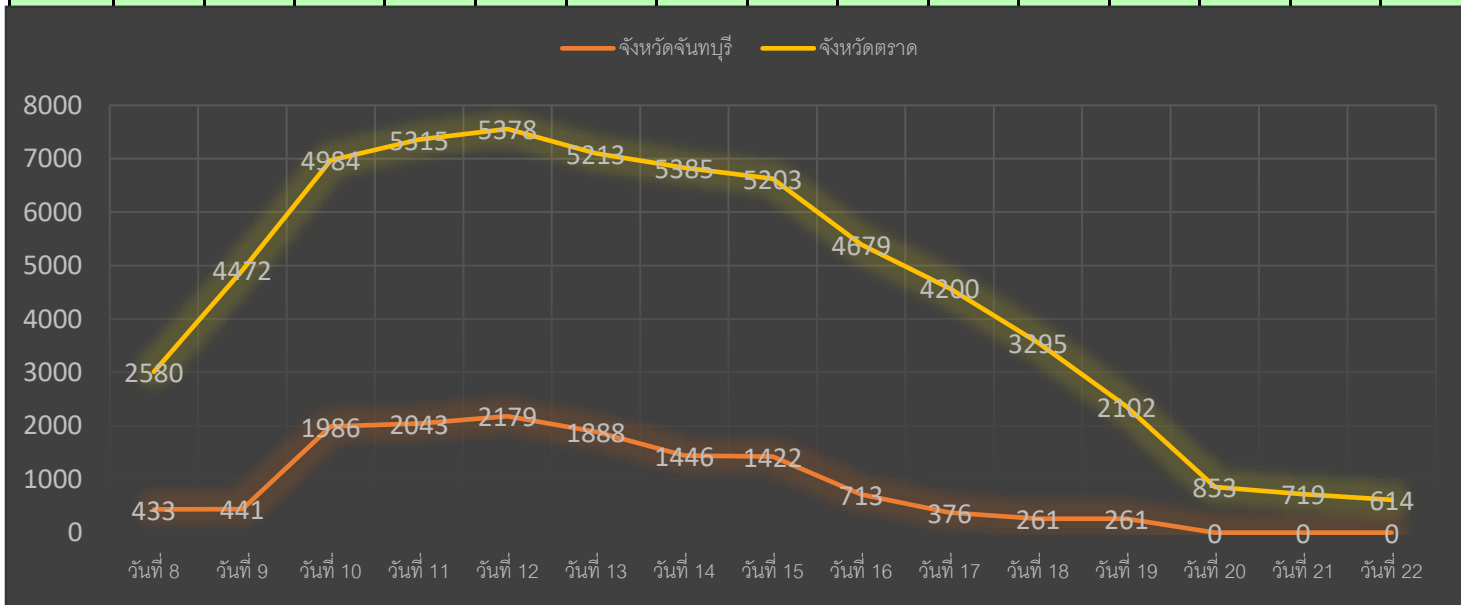
วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘ ได้ดำเนินการเข้าพบปะเยี่ยมเยียนและมอบสิ่งของบำรุงขวัญให้แก่ประชาชนกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ พร้อมทั้งได้บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ออกลาดตระเวนตรวจความเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยภายในชุมชน โรงเรียน และวัด เพื่อป้องกัน ฝ่าระวาง และลดความเสี่ยงจากเหตุอันอาจส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างต่อเนื่อง

ยอดสถิติการอพยพในพื้นที่ จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด

การปฏิบัติ

วันที่	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
จันทบุรี	433	441	1,986	2,179	2,179	1,888	1,446	1,422	376	376	263	261	-	-	-
ตราด	2,580	4,472	4,964	5,315	5,378	5,213	5,385	5,203	4,679	4,200	3,465	2,102	853	719	614

การปฏิบัติ 8 - 22 ธ.ค.68	จำนวน
การประชุม(เกี่ยวกับสถานการณ์)	7
การพบปะส่วนราชการ	9
การช่วยประชาชนอพยพ	18
การดูแลศูนย์พักพิงชั่วคราว	52
การตรวจเยี่ยมศูนย์พักพิงชั่วคราว	7
การมอบของอุปโภคบริโภค	26
การลาดตระเวน ตั้งจุดตรวจ ภายในหมู่บ้าน	49

๒. บทเรียนจากสถานการณ์จริง

จากการปฏิบัติภารกิจในการรับมือสถานการณ์ความไม่สงบและผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ พบว่าการดำเนินงานในทุกๆ ระยะ ตั้งแต่การอพยพ การดูแลศูนย์พักพิง การช่วยเหลือภายหลังการอพยพ ตลอดจนการรักษาความปลอดภัยในชุมชน มีประเด็นสำคัญที่สามารถสรุปเป็นบทเรียนจากสถานการณ์จริง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานในอนาคต ดังนี้

๑. การอพยพประชาชน การอพยพประชาชนจำเป็นต้องอาศัยการวางแผนล่วงหน้าและการสื่อสารที่ชัดเจน ถูกต้อง และต่อเนื่อง โดยเฉพาะการแจ้งข้อมูลสถานการณ์ แนวทางการอพยพ และจุดรวมพล เพื่อสร้างความเข้าใจและลดความตื่นตระหนกของประชาชน การประสานงานกับผู้นำชุมชน อาสาสมัคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้การเคลื่อนย้ายประชาชนเป็นไปอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และปลอดภัย ทั้งนี้ การให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ เด็ก ผู้พิการ และผู้ป่วย เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไป

๒. การดูแลศูนย์พักพิง การบริหารจัดการศูนย์พักพิงต้องมีการจัดระบบพื้นที่อย่างเหมาะสม เพื่อรองรับการอยู่อาศัยชั่วคราวของประชาชนอย่างมีระเบียบและปลอดภัย โดยควรแยกพื้นที่พักอาศัย พื้นที่บริการ สาธารณสุข และพื้นที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างชัดเจน การจัดเจ้าหน้าที่ดูแลและรักษาความปลอดภัยภายในศูนย์พักพิงอย่างต่อเนื่อง ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความอุ่นใจแก่ประชาชน นอกจากนี้ การดูแลด้านจิตใจ และการให้กำลังใจแก่ผู้ได้รับผลกระทบ เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยลดความเครียดและฟื้นฟูสภาพจิตใจของประชาชนในช่วงพักพิง

๓. การช่วยเหลือหลังออกจากศูนย์พักพิง ภายหลังการอพยพกลับสู่พื้นที่ การดำเนินการต้องเริ่มจากการประเมินความปลอดภัยของพื้นที่และที่พักอาศัย เพื่อให้มั่นใจว่าสามารถอยู่อาศัยได้โดยไม่เกิดความเสียหาย การติดตามดูแลประชาชนอย่างต่อเนื่องหลังกลับบ้าน ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความรู้สึกปลอดภัย การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือด้านสิ่งของ การซ่อมแซมที่อยู่อาศัย และการฟื้นฟูคุณภาพชีวิต เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในระยะยาว

๔. การลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน การลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยในชุมชนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เป็นมาตรการเชิงรุกที่ช่วยป้องกันเหตุซ้ำซ้อนและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน การบูรณาการการทำงานร่วมกับผู้นำชุมชนและชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเฝ้าระวังและดูแลความปลอดภัยในพื้นที่ การแสดงตนของเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เป็นการสะท้อนถึงความพร้อมและความตั้งใจในการดูแลความสงบเรียบร้อยของชุมชน

๓. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

จากการปฏิบัติภารกิจในสถานการณ์จริง พบปัญหาและอุปสรรคในหลายด้าน ซึ่งสามารถสรุปพร้อมแนวทางแก้ไขเพื่อใช้เป็นบทเรียนในการพัฒนาการดำเนินงานในอนาคต ดังนี้

๑. การอพยพประชาชน

ปัญหาและอุปสรรค

- ประชาชนบางส่วนขาดความเข้าใจในสถานการณ์และไม่ยินยอมอพยพในระยะแรก
 - การสื่อสารข้อมูลข่าวสารยังไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลและกลุ่มเปราะบาง
 - การเคลื่อนย้ายประชาชนจำนวนมากในระยะเวลาด่วน ทำให้เกิดความแออัดและความล่าช้า
- แนวทางแก้ไข
- จัดทำแผนการอพยพล่วงหน้าและชักชวนร่วมกับผู้นำชุมชน อาสาสมัคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - พัฒนาช่องทางการสื่อสารให้หลากหลายและเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม
 - จัดลำดับความสำคัญในการอพยพ โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบางเป็นลำดับแรก

๒. การดูแลศูนย์พักพิง

ปัญหาและอุปสรรค

- พื้นที่ศูนย์พักพิงบางแห่งมีข้อจำกัดด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก
- การบริหารจัดการผู้พักพิงจำนวนมากในช่วงเวลาพร้อมกัน ส่งผลต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย
- ประชาชนบางส่วนมีความเครียดและวิตกกังวลจากสถานการณ์

แนวทางแก้ไข

- จัดระบบพื้นที่ศูนย์พักพิงให้ชัดเจน แยกโซนการใช้งานอย่างเหมาะสม
- จัดเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์พักพิงเพื่อดูแลความเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง
- บูรณาการการดูแลด้านจิตใจควบคู่กับการให้ความช่วยเหลือด้านปัจจัยพื้นฐาน

๓. การช่วยเหลือหลังออกจากศูนย์พักพิง

ปัญหาและอุปสรรค

- ความกังวลของประชาชนเกี่ยวกับความปลอดภัยของพื้นที่และที่อยู่อาศัยหลังกลับบ้าน
- ทรัพยากรและงบประมาณในการฟื้นฟูบางส่วนยังไม่เพียงพอ
- การติดตามช่วยเหลือหลังการอพยพยังขาดความต่อเนื่องในบางพื้นที่

แนวทางแก้ไข

- ดำเนินการประเมินความปลอดภัยของพื้นที่ก่อนการส่งประชาชนกลับ
- ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนด้านสิ่งของ การซ่อมแซม และการฟื้นฟูคุณภาพชีวิต
- จัดระบบติดตามผลและเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างต่อเนื่องหลังกลับสู่ชุมชน

๔. การลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน

ปัญหาและอุปสรรค

- กำลังพลและทรัพยากรมีข้อจำกัดเมื่อเทียบกับพื้นที่รับผิดชอบ
- การเฝ้าระวังในบางช่วงเวลาอาจไม่ครอบคลุมทุกจุดเสี่ยง
- การมีส่วนร่วมของประชาชนในบางพื้นที่ยังไม่เต็มที่

แนวทางแก้ไข

- วางแผนการลาดตระเวนเชิงรุก โดยกำหนดพื้นที่เสี่ยงและช่วงเวลาที่เหมาะสม
- บูรณาการการทำงานร่วมกับผู้นำชุมชนและชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแจ้งเบาะแสและเฝ้าระวังในชุมชน

สรุป

การแก้ไขปัญหและอุปสรรคดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยการวางแผนที่รอบคอบ การประสานงานอย่างใกล้ชิด และการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการอพยพ การดูแลศูนย์พักพิง การฟื้นฟูหลังการอพยพ และการรักษาความปลอดภัยในชุมชน ให้สามารถรองรับสถานการณ์ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

กระบวนการจัดการความรู้ (KM Process)

๑. การบ่งชี้ความรู้

จากการดำเนินภารกิจด้านการอพยพประชาชน การดูแลศูนย์พักพิง การช่วยเหลือหลังออกจากศูนย์พักพิง และการลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน สามารถบ่งชี้องค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๑. ความรู้ด้านการวางแผนและบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นความรู้เกี่ยวกับการประเมินสถานการณ์ การกำหนดแผนการอพยพ เส้นทางอพยพ การจัดลำดับความสำคัญของประชาชนกลุ่มเปราะบาง และการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์เร่งด่วน
๒. ความรู้ด้านการสื่อสารและการประสานงานเป็นความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเข้าใจอย่างถูกต้อง ชัดเจน และทันเวลา รวมถึงการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร และภาคีเครือข่ายในพื้นที่
๓. ความรู้ด้านการบริหารจัดการศูนย์พักพิงเป็นความรู้เกี่ยวกับการจัดระบบพื้นที่ การดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย การรักษาความปลอดภัย การจัดสวัสดิการขั้นพื้นฐาน และการดูแลกลุ่มเปราะบางภายในศูนย์พักพิง
๔. ความรู้ด้านการดูแลและฟื้นฟูจิตใจประชาชนเป็นความรู้เกี่ยวกับการให้การช่วยเหลือด้านจิตใจ การพูดคุย รับฟัง และให้กำลังใจแก่ผู้ได้รับผลกระทบ เพื่อช่วยลดความเครียดและเสริมสร้างความเชื่อมั่นในช่วงเกิดและหลังเหตุการณ์
๕. ความรู้ด้านการฟื้นฟูและติดตามช่วยเหลือหลังการอพยพเป็นความรู้เกี่ยวกับการประเมินความปลอดภัยของพื้นที่ การส่งประชาชนกลับสู่ที่พักอาศัย การติดตามผล และการประสานการช่วยเหลือด้านสิ่งของ การซ่อมแซม และการฟื้นฟูคุณภาพชีวิต
๖. ความรู้ด้านการรักษาความปลอดภัยและการลาดตระเวนชุมชนเป็นความรู้เกี่ยวกับการวางแผนลาดตระเวน การเฝ้าระวังเชิงรุก การจัดทำถัง การทำงานร่วมกับชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
๗. ความรู้จากประสบการณ์ภาคสนาม (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ตรงของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เช่น เทคนิคการเจรจา การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และการสร้างความไว้วางใจกับประชาชน ซึ่งควรถูกถ่ายทอดและจัดเก็บเป็นองค์ความรู้ของหน่วยงาน

๒. การสร้างและแสวงหาความรู้

หน่วยงานได้ดำเนินการสร้างและแสวงหาความรู้จากการปฏิบัติงานจริงและจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการอพยพประชาชน การดูแลศูนย์พักพิง การช่วยเหลือหลังออกจากศูนย์พักพิง และการลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๑. การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง (Learning by Doing) นำประสบการณ์จากการปฏิบัติการภาคสนามในสถานการณ์จริง มาวิเคราะห์ สรุปบทเรียน และถอดองค์ความรู้จากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทพื้นที่

๒. การถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในหน่วยงาน จัดให้มีการประชุม สรุปผลการปฏิบัติงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมความรู้ทั้งที่เป็นทางการและความรู้จากประสบการณ์ (Tacit Knowledge)
๓. การแสวงหาความรู้จากหน่วยงานและเครือข่ายภายนอกศึกษาแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practices) จากหน่วยงานด้านความมั่นคง การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และองค์กรที่มีภารกิจใกล้เคียง รวมถึงการประสานแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้นำชุมชนและอาสาสมัครในพื้นที่
๔. การใช้ข้อมูล เอกสาร และกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวบรวมและศึกษาระเบียบ คำสั่ง แผนปฏิบัติการ คู่มือ และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน การอพยพ และการดูแลศูนย์พักพิง เพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของทางราชการ
๕. การรวบรวมข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลนำข้อมูลจากการติดตามผลการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะจากประชาชน และผลการประเมินภายหลังสถานการณ์ มาวิเคราะห์และพัฒนาองค์ความรู้ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในอนาคต

๓. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ

หน่วยงานได้ดำเนินการจัดการองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานด้านการอพยพประชาชน การดูแลศูนย์พักพิง การช่วยเหลือหลังออกจากศูนย์พักพิง และการลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ให้เป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๑. การรวบรวมและคัดกรององค์ความรู้รวบรวมข้อมูล ความรู้ และบทเรียนจากการปฏิบัติงานจริง รายงานผลการดำเนินงาน เอกสารทางราชการ และการถอดบทเรียนจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จากนั้นดำเนินการคัดกรองความรู้ที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน และสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน
๒. การจัดหมวดหมู่และจำแนกความรู้จัดหมวดหมู่องค์ความรู้ตามกระบวนการทำงาน ได้แก่ การอพยพประชาชน การบริหารจัดการศูนย์พักพิง การช่วยเหลือและฟื้นฟูหลังการอพยพ และการรักษาความปลอดภัยชุมชน เพื่อให้ง่ายต่อการค้นหาและนำไปใช้
๓. การจัดทำเอกสารและฐานความรู้จัดทำเอกสาร คู่มือ แนวทางปฏิบัติ และฐานข้อมูลองค์ความรู้ในรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน สามารถเข้าถึงและใช้งานได้ง่ายสะดวก ทั้งในรูปแบบเอกสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์
๔. การจัดเก็บและปรับปรุงข้อมูลอย่างต่อเนื่องจัดระบบการจัดเก็บองค์ความรู้ให้เป็นปัจจุบัน โดยมีการทบทวนและปรับปรุงเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอ ตามสถานการณ์และผลการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้ความรู้มีความทันสมัยและเหมาะสมต่อการใช้งาน
๕. การกำหนดผู้รับผิดชอบและกลไกการบริหารจัดการความรู้กำหนดผู้รับผิดชอบในการดูแล จัดเก็บ และพัฒนาองค์ความรู้ของหน่วยงานอย่างชัดเจน เพื่อให้การจัดการความรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

๔. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

หน่วยงานได้ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ และแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสม ในด้านการอพยพประชาชน การดูแลศูนย์พักพิง การช่วยเหลือหลังออกจากศูนย์พักพิง และการลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๑. การประชุมสรุปผลและถอดบทเรียนหลังการปฏิบัติงานจัดให้มีการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงานภายหลังจากภารกิจ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขระหว่างผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
๒. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานและภาคีเครือข่ายส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร และชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันและยกระดับการทำงานแบบบูรณาการ
๓. การถ่ายทอดความรู้จากประสบการณ์ภาคสนาม (Tacit Knowledge) เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้ประสบการณ์ถ่ายทอดเทคนิค วิธีการปฏิบัติงาน และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ให้แก่เจ้าหน้าที่รายใหม่หรือผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่อื่น
๔. การใช้ช่องทางการสื่อสารภายในหน่วยงานใช้ช่องทางการสื่อสารภายใน เช่น การประชุม การบันทึกสรุปบทเรียน เอกสารรายงาน หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๕. การนำความรู้ไปใช้

หน่วยงานได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการจัดการความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอพยพประชาชน การดูแลศูนย์พักพิง การช่วยเหลือหลังออกจากศูนย์พักพิง และการลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การนำความรู้ไปใช้ในการวางแผนและตัดสินใจ นำข้อมูล บทเรียน และแนวทางปฏิบัติที่ได้จากการจัดการความรู้มาใช้ประกอบการวางแผน การกำหนดมาตรการ และการตัดสินใจในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้การดำเนินงานมีความรอบคอบและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่
๒. การประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานภาคสนามนำองค์ความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การอพยพ การบริหารจัดการศูนย์พักพิง การฟื้นฟูหลังการอพยพ ไปจนถึงการรักษาความปลอดภัยในชุมชน
๓. การใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ นำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการฝึกอบรม ชักซ้อม และพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร และเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อสร้างความพร้อมในการรับมือสถานการณ์ในอนาคต
๔. การปรับปรุงกระบวนการทำงานและแนวปฏิบัติใช้ความรู้ที่ได้รับในการทบทวนและปรับปรุงขั้นตอนการทำงาน คู่มือ และแนวทางปฏิบัติของหน่วยงาน ให้มีความเหมาะสม ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์จริง
๕. การติดตามและประเมินผลการนำความรู้ไปใช้ดำเนินการติดตามและประเมินผลการนำองค์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อสะท้อนผลลัพธ์ ปัญหา และข้อเสนอแนะ นำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง

๘. วิธีการดำเนินการ

๑. การเตรียมความพร้อมและการบูรณาการความร่วมมือในพื้นที่

๑. การประชุมวางแผน ประชุมวางแผนเตรียมการอพยพประชาชนและกำหนดแนวทางการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน มีหัวข้อดังนี้

๑.๑.๑ ประสานแผนการอพยพประชาชน

- ตรวจสอบว่าทุกหน่วย เข้าใจแผนการอพยพตรงกัน
- ทุกหน่วยต้องรู้บทบาทและขั้นตอนปฏิบัติเมื่อมีการอพยพ

๑.๑.๒ ตรวจสอบหลุมหลบภัย / สถานที่ปลอดภัยในหมู่บ้าน

- ตรวจสอบว่าสถานที่ปลอดภัย พร้อมใช้งานจริงและปลอดภัย
- แจ้งให้ประชาชนและผู้นำชุมชน เข้าใจวิธีใช้ / วิธีเข้าถึง

๑.๑.๓ ตรวจสอบความพร้อมของศูนย์พักพิง

- อุปกรณ์ เครื่องใช้ พื้นที่ พร้อมรองรับผู้พักพิงหรือไม่
- จัดเตรียมเสบียงพื้นฐานตามความจำเป็น

๑.๑.๔ ทดสอบระบบสื่อสารทุกชนิด

- วิทยุสื่อสาร
- โทรศัพท์
- ระบบโซเชียล (LINE, Facebook และช่องทางอื่นที่ใช้ประสานราชการ)
- รายงานผลการทดสอบและ ปัญหาข้อขัดข้อง ให้ บก.ศปชต. ทราบ

๑.๑.๕ ประชาสัมพันธ์กับผู้นำหมู่บ้าน / ชุมชน

- แจ้งให้เตรียมของจำเป็นสำหรับการอพยพ
- เน้นว่าให้ประชาชน เตรียมตัวอย่างสงบ ไม่ตื่นตระหนก

๑.๑.๖ ติดตามสถานการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ หากมีเหตุการณ์สำคัญรายงานให้หน่วยเหนือทราบ

๒. การตรวจสอบศูนย์พักพิง เป็นการดำเนินการเพื่อติดตามความพร้อม ความเหมาะสม และความปลอดภัยของสถานที่รองรับประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ประเด็นการตรวจสอบ

๒.๑. ด้านสถานที่

- ๒.๑.๑ ความมั่นคง แข็งแรง และความปลอดภัยของอาคาร
- ๒.๑.๒ ความสะอาด ความเป็นระเบียบ และการจัดพื้นที่พักอาศัยอย่างเหมาะสม
- ๒.๑.๓ การแยกพื้นที่สำหรับกลุ่มเปราะบาง เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ

๒.๒ ด้านสาธารณูปโภค

- ๒.๒.๑ ระบบไฟฟ้า น้ำประปา ห้องน้ำ ห้องส้วม มีเพียงพอและใช้งานได้
- ๒.๒.๒ การจัดการขยะและสุขาภิบาลภายในศูนย์พักพิง

๒.๓. ด้านการดำรงชีวิต

- ๒.๓.๑ การจัดเตรียมอาหาร น้ำดื่ม และเครื่องอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอ

- ๒.๓.๒ พื้นที่พักผ่อนและการดูแลสุขภาพเบื้องต้น
- ๒.๔. ด้านความปลอดภัย
 - ๒.๔.๑ การจัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง
 - ๒.๔.๒ การควบคุมการเข้า-ออก และการป้องกันเหตุทะเลาะวิวาทหรืออาชญากรรม
- ๒.๕. ด้านการบริหารจัดการ
 - ๒.๕.๑ การจัดเวรเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
 - ๒.๕.๒ การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - ๒.๕.๓ ระบบการรับเรื่องร้องเรียนและข้อเสนอแนะจากประชาชน

ผลการตรวจ จากการตรวจศูนย์พักพิง พบว่ามีความพร้อมในการรองรับประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับดี ประชาชนได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม มีความปลอดภัย และมีสภาพความเป็นอยู่ที่สามารถดำรงชีวิตได้ในช่วงสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงในบางประเด็น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้นแก่ประชาชนในศูนย์พักพิง

๓. การช่วยเหลือประชาชนในการอพยพเข้าสู่ศูนย์พักพิง เป็นการดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุ เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบ/สถานการณ์ฉุกเฉิน โดยบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ แนวทางการดำเนินการ

- ๓.๑ การแจ้งเตือนและประชาสัมพันธ์
 - ๐ แจ้งข้อมูลสถานการณ์และแนวทางการอพยพให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง
 - ๐ แนะนำเส้นทางอพยพและจุดรวมพลอย่างชัดเจน
- ๓.๒ การเคลื่อนย้ายประชาชน
 - ๐ จัดกำลังเจ้าหน้าที่และยานพาหนะในการรับ-ส่งประชาชนอย่างเป็นระบบ
 - ๐ ให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบาง เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วย
- ๓.๓ การดูแลสุขภาพปลอดภัยระหว่างอพยพ
 - ๐ จัดกำลังดูแลสุขภาพปลอดภัยตลอดเส้นทางอพยพ
 - ๐ ควบคุมการจราจรและป้องกันเหตุอันตรายที่อาจเกิดขึ้น
- ๓.๔ การรับเข้าสู่ศูนย์พักพิง
 - ๐ ลงทะเบียนประชาชนเมื่อเข้าสู่ศูนย์พักพิง
 - ๐ จัดสรรพื้นที่พักอาศัย อาหาร น้ำดื่ม และเครื่องอุปโภคบริโภคอย่างเหมาะสม
- ๓.๕ การประสานงาน
 - ๐ ประสานหน่วยงานสาธารณสุข ฝ่ายปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน
 - ๐ ติดตามและรายงานผลการอพยพอย่างต่อเนื่อง

ผลการปฏิบัติ การช่วยเหลือประชาชนในการอพยพเข้าสู่ศูนย์พักพิงเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประชาชนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและปลอดภัย ลดความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายในช่วงสถานการณ์ฉุกเฉิน และสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนต่อการปฏิบัติงานของภาครัฐ

๔. การดูแลช่วยเหลือผู้อพยพ และประสานงาน ภายในศูนย์พักพิง เป็นภารกิจสำคัญเพื่อให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ฉุกเฉินสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม และได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง โดยอาศัยการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน แนวทางการดำเนินการ

๔.๑ การดูแลความเป็นอยู่

- จัดสรรพื้นที่พักอาศัยให้เหมาะสม เป็นระเบียบ และคำนึงถึงความปลอดภัย
- ดูแลด้านอาหาร น้ำดื่ม เครื่องอุปโภคบริโภค และสิ่งจำเป็นพื้นฐานอย่างเพียงพอ

๔.๒ การดูแลกลุ่มเปราะบาง

- ให้การดูแลเป็นพิเศษแก่เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วย และสตรีมีครรภ์
- ประสานหน่วยงานสาธารณสุขในการตรวจสุขภาพและให้การรักษาเบื้องต้น

๔.๓ การรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย

- จัดกำลังเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง
- ควบคุมการเข้า-ออก และป้องกันเหตุทะเลาะวิวาทหรือเหตุไม่พึงประสงค์

๔.๔ การประสานงานภายในศูนย์พักพิง

- ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยสาธารณสุข และอาสาสมัคร
- บูรณาการการทำงานเพื่อให้การช่วยเหลือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๕ การสื่อสารและรับฟังปัญหา

- แจกข้อมูลข่าวสารให้ผู้อพยพทราบอย่างต่อเนื่องและถูกต้อง
- รับฟังข้อร้องเรียน ข้อเสนอแนะ และเร่งแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น

ผลการปฏิบัติ การดูแลช่วยเหลือผู้อพยพและการประสานงานภายในศูนย์พักพิงเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประชาชนได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม มีความปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดี สร้างความเชื่อมั่นและลดความตึงเครียดของประชาชนในช่วงสถานการณ์ฉุกเฉิน

๕. การเยี่ยมเยียนและมอบของบำรุงขวัญ ให้กับประชาชนในศูนย์พักพิง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้เข้าดำเนินการเยี่ยมเยียนประชาชนที่อพยพเข้าพักอาศัยอยู่ในศูนย์พักพิง เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ โดยได้สอบถามความเป็นอยู่ รับฟังปัญหาและความต้องการในเบื้องต้น พร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชีวิตภายในศูนย์พักพิงอย่างปลอดภัย ในการนี้ได้มีการมอบสิ่งของบำรุงขวัญและเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน อาทิ อาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรค และของใช้จำเป็น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน ทั้งนี้ ประชาชนในศูนย์พักพิงมีความเข้าใจสถานการณ์ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และมีกำลังใจที่ดีขึ้นจากการดูแลช่วยเหลือของหน่วยงานภาครัฐ

๖. การรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ดำเนินการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดกำลังพลออกลาดตระเวนตรวจตราความเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยในพื้นที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง ทั้งในบริเวณชุมชน ศูนย์พักพิง สถานที่ราชการ วัด โรงเรียน และเส้นทางคมนาคมสำคัญ เพื่อป้องกันเหตุร้าย การลักทรัพย์ และเหตุอันอาจก่อให้เกิดความไม่สงบในพื้นที่ นอกจากนี้ ได้มีการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด และจุดเฝ้าระวังตามพื้นที่เสี่ยง พร้อมทั้งประสานการทำงานกับผู้นำชุมชน อาสาสมัคร และชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ส่งผลให้สถานการณ์โดยรวมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและให้ความร่วมมือในการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่เป็นอย่างดี

๗. การช่วยเหลือประชาชนออกจากศูนย์พักพิงเข้าภูมิลำเนา ภายหลังสถานการณ์คลี่คลายและมีความปลอดภัยในระดับที่สามารถให้ประชาชนเดินทางกลับภูมิลำเนาได้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วางแผนและอำนวยความสะดวกในการส่งประชาชนออกจากศูนย์พักพิงกลับสู่ภูมิลำเนาอย่างเป็นระเบียบ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นสำคัญ ในการดำเนินการดังกล่าว ได้มีการจัดระเบียบการเดินทาง ตรวจสอบรายชื่อประชาชน ให้คำแนะนำด้านความปลอดภัย และจัดยานพาหนะสนับสนุนตามความเหมาะสม พร้อมทั้งติดตามสถานการณ์ในพื้นที่อย่างใกล้ชิด เพื่อให้การส่งประชาชนกลับภูมิลำเนาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

๗.๑ การประเมินสถานการณ์และความพร้อม

- ระดับความปลอดภัยในพื้นที่ภูมิลำเนา
- รับข้อมูลจากหน่วยงานความมั่นคงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- พิจารณาความเหมาะสมในการให้ประชาชนเดินทางกลับ

๗.๒ การวางแผนและประสานงาน

- ประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานด้านความมั่นคง และผู้นำชุมชน
- วางแผนลำดับการส่งประชาชนกลับตามพื้นที่และกลุ่มเปราะบาง
- จัดเตรียมยานพาหนะและกำลังเจ้าหน้าที่สนับสนุน

๗.๓ การเตรียมความพร้อมประชาชนในศูนย์พักพิง

- แจกข้อมูลและแนวทางการเดินทางให้ประชาชนรับทราบ
- ตรวจสอบรายชื่อและจำนวนผู้เดินทางกลับ
- ให้คำแนะนำด้านความปลอดภัยและการปฏิบัติตน

๗.๔ การอำนวยความสะดวกและดูแลระหว่างการเดินทาง

- จัดระเบียบการขึ้น-ลงยานพาหนะ
- ดูแลความปลอดภัยตลอดเส้นทาง
- ให้ความช่วยเหลือกรณีฉุกเฉินหรือผู้ที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ

๗.๕ การส่งมอบและติดตามผล

- ส่งประชาชนกลับถึงภูมิลำเนาโดยเรียบร้อย
- ประสานผู้นำชุมชนติดตามความเป็นอยู่หลังเดินทางกลับ
- รวบรวมข้อมูลปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๒. การสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงาน

ได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ความมั่นคง ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร และผู้ปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์พักพิง เพื่อรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์การปฏิบัติงานจริงในสถานการณ์ฉุกเฉิน ครอบคลุมด้านการอพยพประชาชน การจัดตั้งและดูแลศูนย์พักพิง การให้ความช่วยเหลือประชาชนภายหลังออกจากศูนย์พักพิง ตลอดจนการลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยภายในหมู่บ้าน การสัมภาษณ์มุ่งเน้นการรวบรวมข้อเท็จจริง ขั้นตอนการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไขเฉพาะหน้า รวมถึงข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสม เป็นระบบ และสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ในสถานการณ์ลักษณะเดียวกันในอนาคต

๓. การรวบรวมเอกสาร/รายงาน

จากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ ศูนย์จัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน (ศปชด.กปช.จต.) ได้บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่เสี่ยงภัยเข้าสู่ศูนย์พักพิงชั่วคราว พร้อมทั้งดูแลช่วยเหลือด้านความปลอดภัย สวัสดิการ และการสาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง ศปชด.กปช.จต. ได้ดำเนินการรายงานข้อมูลประชาชนอพยพและผู้ที่พักพิงในศูนย์พักพิงอย่างเป็นระบบ โดยมีการสรุปจำนวนประชาชน แยกตามพื้นที่ หมู่บ้าน และกลุ่มประชากร รวมถึงการติดตามจำนวนผู้พักพิงปัจจุบัน ความต้องการเร่งด่วน และสถานการณ์ภายในศูนย์พักพิง เพื่อใช้ประกอบการสั่งการวางแผน และจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ นอกจากนี้ ได้มีการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ได้แก่ รายงานสถานการณ์ประจำวัน แบบฟอร์มรายชื่อประชาชนอพยพและผู้พักพิง บันทึกการประชุมคำสั่งที่เกี่ยวข้อง และภาพถ่ายการปฏิบัติงาน จัดเก็บอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการปฏิบัติราชการ และเป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดการความรู้ (KM) ข้อมูลและเอกสารดังกล่าวถูกนำมาวิเคราะห์และถอดบทเรียนในประเด็นการอพยพประชาชน การบริหารจัดการศูนย์พักพิง การดูแลกลุ่มเปราะบาง และการบูรณาการหน่วยงานในพื้นที่ ซึ่งเป็นองค์ความรู้สำคัญในการพัฒนารูปแบบและแนวทางการปฏิบัติของ ศปชด. ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้รองรับสถานการณ์ในลักษณะเดียวกันในอนาคตได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔. การถอดบทเรียน (After Action Review)

หน่วยงานได้ดำเนินการถอดบทเรียน (After Action Review : AAR) ภายหลังจากการปฏิบัติการกิจเพื่อทบทวนผลการดำเนินงาน เปรียบเทียบระหว่างแผนที่กำหนดไว้กับการปฏิบัติจริง วิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น ตลอดจนกำหนดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานในอนาคต โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

๔.๑ สิ่งที่คาดหวังให้เกิดขึ้น (What was expected)

- การอพยพประชาชนเป็นไปอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และปลอดภัย
- ศูนย์พักพิงสามารถรองรับประชาชนได้อย่างเหมาะสม มีความเป็นระเบียบและความปลอดภัย
- การช่วยเหลือและฟื้นฟูประชาชนหลังจากออกจากศูนย์พักพิงเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

- การลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านสามารถป้องกันเหตุซ้ำซ้อนและสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชน

๔.๒ สิ่งที่เกิดขึ้นจริงจากการปฏิบัติ (What actually happened)

- การอพยพประชาชนสามารถดำเนินการได้โดยภาพรวมเป็นไปตามแผน แต่มีความล่าช้าในบางพื้นที่จากข้อจำกัดด้านการสื่อสารและการเคลื่อนย้าย
- ศูนย์พักพิงสามารถดูแลประชาชนได้ในระดับที่เหมาะสม แต่บางแห่งมีข้อจำกัดด้านพื้นที่และทรัพยากร
- การช่วยเหลือหลังจากออกจากศูนย์พักพิงดำเนินการได้ต่อเนื่อง แต่อาจยังไม่ครอบคลุมทุกครัวเรือนในช่วงระยะเริ่มต้น
- การลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้สถานการณ์ในชุมชนมีความสงบเรียบร้อย

๔.๓ สิ่งที่ทำได้ดี (What went well)

- การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน และชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)
- การสื่อสารและการแสดงตนของเจ้าหน้าที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและลดความตื่นตระหนกของประชาชน
- การจัดการศูนย์พักพิงและการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ดำเนินการได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

๔.๔ สิ่งที่ต้องปรับปรุง (What could be improved)

- การเตรียมความพร้อมด้านแผนการอพยพและการซักซ้อมในบางพื้นที่ยังไม่ทั่วถึง
- การบริหารจัดการทรัพยากรและอุปกรณ์สนับสนุนยังมีข้อจำกัดเมื่อเกิดสถานการณ์เร่งด่วน
- ระบบการติดตามและรวบรวมข้อมูลหลังการปฏิบัติงานยังสามารถพัฒนาให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น

๔.๕ แนวทางการนำบทเรียนไปใช้ (Lessons to apply)

- ปรับปรุงและทบทวนแผนการอพยพ การดูแลศูนย์พักพิง และการรักษาความปลอดภัยชุมชนให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่
- จัดให้มีการฝึกอบรมและซักซ้อมแผนร่วมกับทุกภาคส่วนอย่างสม่ำเสมอ
- พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลและองค์ความรู้จากการปฏิบัติงานจริง เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนและตัดสินใจในอนาคต

๙. ผลที่ได้รับ / ผลสัมฤทธิ์

๑. การปฏิบัติงานมีความเป็นระบบมากขึ้น

การดำเนินงานของหน่วยงานมีการวางแผน การสั่งการ และการปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีขั้นตอนที่ชัดเจน สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การอพยพประชาชน การดูแลศูนย์พักพิง การช่วยเหลือหลังจากออกจากศูนย์พักพิง และการรักษาความปลอดภัยในชุมชน ดำเนินการได้อย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับสถานการณ์

๒. ลดความสับสนในสถานการณ์ฉุกเฉิน

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน ทำให้การสั่งการและการประสานงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว ลดความซ้ำซ้อนและความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติ ส่งผลให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที

๓. ประชาชนได้รับความปลอดภัยและเกิดความเชื่อมั่น

ประชาชนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและความไว้วางใจต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงมีความร่วมมือในการปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ ซึ่งเอื้อต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงในพื้นที่อย่างยั่งยืน

๑๐. บทเรียนที่ได้รับ (Lessons Learned)

จากการดำเนินภารกิจในสถานการณ์จริง สามารถสรุปบทเรียนที่ได้รับ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานในอนาคต ดังนี้

๑. สิ่งที่ได้ทำได้ดี

๑. การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร และชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ส่งผลให้การอพยพประชาชนและการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
๒. การจัดการศูนย์พักพิงสามารถรองรับประชาชนได้อย่างเหมาะสม มีการจัดระบบพื้นที่ การรักษาความปลอดภัย และการดูแลด้านปัจจัยพื้นฐานอย่างเพียงพอ
๓. การสื่อสารและการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ช่วยลดความตื่นตระหนกและสร้างความเข้าใจต่อสถานการณ์
๔. การลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความอุ่นใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่

๒. สิ่งที่ต้องปรับปรุง

๑. การเตรียมความพร้อมด้านแผนการอพยพและการซักซ้อมในบางพื้นที่ยังไม่ครอบคลุม ทำให้เกิดความล่าช้าในระยะเริ่มต้น
๒. ทรัพยากรและอุปกรณ์สนับสนุนบางส่วนยังมีข้อจำกัด เมื่อเทียบกับจำนวนประชาชนและพื้นที่รับผิดชอบ
๓. การติดตามช่วยเหลือประชาชนหลังจากออกจากศูนย์พักพิงในบางพื้นที่ยังขาดความต่อเนื่อง
๔. ระบบการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลจากการปฏิบัติงานภาคสนามยังสามารถพัฒนาให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติในอนาคต

๑. ควรจัดทำและทบทวนแผนการอพยพ การบริหารจัดการศูนย์พักพิง และแผนการรักษาความปลอดภัยชุมชนอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งจัดการซักซ้อมร่วมกับทุกภาคส่วน
๒. พัฒนาศักยภาพบุคลากรและอาสาสมัคร ผ่านการฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้จากประสบการณ์จริง
๓. เสริมสร้างระบบติดตามและฟื้นฟูหลังการอพยพให้มีความต่อเนื่องและครอบคลุมทุกครัวเรือน
๔. จัดระบบฐานข้อมูลและองค์ความรู้จากการปฏิบัติงานจริง เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการวางแผนและการตัดสินใจในอนาคต

๑๑. สรุป

๑. สรุปภาพรวมของการดำเนินการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ในเรื่องการอพยพประชาชน การดูแลศูนย์พักพิง การช่วยเหลือหลังออกจากศูนย์พักพิง และการลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ได้ดำเนินการตามกรอบและขั้นตอนการจัดการความรู้ของทางราชการ โดยมุ่งเน้นการรวบรวมองค์ความรู้จากการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่ การถอดบทเรียนจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับหน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง กระบวนการดังกล่าวส่งผลให้หน่วยงานสามารถจัดระบบองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับภารกิจและบริบทพื้นที่ชายแดน มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถนำไปใช้สนับสนุนการวางแผน การสั่งการ และการปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนและความคลาดเคลื่อนในการดำเนินงาน

๒. แนวทางการนำองค์ความรู้ไปต่อยอดในการปฏิบัติงาน

องค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินการ KM จะถูกนำไปใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงและแนวทางในการปรับปรุงแผนการอพยพประชาชน การบริหารจัดการศูนย์พักพิง การฟื้นฟูและช่วยเหลือประชาชนหลังการอพยพ รวมถึงการวางแผนและดำเนินการลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยในชุมชนให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์และพื้นที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ หน่วยงานจะนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการจัดทำคู่มือ แนวทางปฏิบัติ และการฝึกอบรม ชักซ้อมแผนร่วมกับเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร และชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อเสริมสร้างความพร้อมและเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือสถานการณ์ในอนาคต อันจะนำไปสู่การยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน และสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยในพื้นที่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน